İT Layihələrin idarə edilməsi.

Başlanğıc mərhələsi

Layihənin başlanmasını tələb edən şəxs sözügedən layihə üçün zəruri maliyyə və resursu ayıra biləcək biri olmalıdır. Başlanğıç üçün tətiyi Sponsor (əsasən üst səviyyə rəhbərlik), Program və ya PMO (Project Management Office) çəkməlidir.

- Layihə daxili biznes ehtiyaclarına görə və ya xarici təsirlərə görə başladıla bilər.
- Bu ehtiyac və ya təsirlərin nəticəsində: Ehtiyacı analiz etmək (needs analysis), mümkünlüyü araşdırmaq

Layihəni başlatmazdan öncə diqqət etmək lazımdır ki, bu bizim cari strategiyamıza və hazırda davam edən işlərə uyğundurmu. Uyğunluq qərarı verildikdən sonra Layihə Rəhbəri təyin edilir və işə başlanılır.

Layihə Nizamnaməsi (Project Charter)

- Layihənin adı
- Layihə rəhbərinin adı
- Layihə Sponsorunun adı
- Başlanğıc və Bitmə tarixi
- Biznes ehtiyacının qısa izahı
- Ohatə dairəsi (qısa izah)
- Əsas tələblər
- Qəbul kriteriaları
- Risklər
- Fərziyyə və aslılıqlar
- Büdcə
- Görüləcək əsas işlər
- Əsas maraqlı tərəflər
- Layihəni icra edəcək komanda
- Layihə üzrə təsdiq alınacaq rəhbər şəxslər

Ehtiyac olan bacarıqlar

Ekpert Rəyi

Layihə rəhbərinin hər layihənin domain-i haqqında ətraflı məlumata sahib olmasına ehtiyac yoxdur. Əksinə, müvafiq domain üzrə ekspertləri toplamalı və layihə ərzində müzakirələr üzərindən layihəni idarə etməlidir.

Burda lazım ola bilər:

- Şirkətin strategiyası
- Layihənin texniki tərəfləri haqqında anlayış
- Müddət və Büdcə
- Risklərin təyin edilməsi
- «Benefits Management»

Məlumat toplanması

- Beyin firtinası
- Fokus qruplar
- İntervyular
 - Fokus qrup: Bir məhsul haqqında rəy almaq üçün bir qrup insan bir araya yığılır. Əsasən, müxtəlif yaş qrupları və siniflərdən.

Yumşaq bacarıqlar

- Təşkilatçılıq
- Görüşlərin idarəedilməsi
- Konflikt idarəedilməsi

Layihə Fərziyyələri (Assumptions)

Layihə başlandığı andan etibarən domain üzrə məlumatı olan və ya əvvəllər analoji layihədə iştirak etmiş şəxslər tərəfindən müxtəlif məlumatlar daxil olacaq. "Əli evlənməyə hazırlaşır, 2-3 aya toyu olar. Yəqin ki, 20 günlük məzuniyyət götürər".

Maraqlı tərəflər (Stakeholder Register)

Layihə məhsulu üzərində təsiri olan və ya bu layihədən təsir alacaq bütün şəxslər maraqlı tərəf sayılır. Onlar daxili və xarici ola bilərlər. Daxili: Şirkətin əməkdaşları, Xarici: Müştərilər və ya Dövlət orqanları ola bilər. Aşağıda şəkildə göstərilmiş sənəd hazırlanmalıdır: "Stakeholder Register". Onların haqqında məlumatlar (Kontakt, ünvan və s.), Əsas gözləntiləri və Sinifləndirməsi (növbəti slide-da izah edilir)

Güc – Maraq Matriksi

- 1. Keep satisfied Onların ehtiyaclarını ödəyib, məmnun etməliyik
- 2. Manage Closely Əsas maraqlı tərəflər, yaxından nəzarət etmək lazımdır
- 3. Monitor Çox vacib deyil, minimum zaman ayır
- 4. Keep informed Sadəcə nəzərdə saxla, məlumat ver

Maraqlı tərəfləri idarə etmək bəzən çətin ola bilər. Say çoxaldıqca diqqət edilməli nöqtə və kanal sayı da artır. Bu səbəbdən onları siniflərə bölmək lazımdır. Güc-Maraq matriksi Sinifləndirmədə ən çox istifadə edilən üsuldur. Hər layihədə maraqlı tərəflərin ya gücü, ya marağı, ya da hər ikisi də artıq olur. Nümunə üçün, Bankda İnternet Səhifəsi layihəsində, Marketinq komandasının həm gücü, həm də marağı çoxdur – deməli onlar yuxarıda qeyd olunan "Manage Closely" qrupuna daxildir. Onlarla tez-tez əlaqə saxlayıb, fikir almalıyıq. Lakin, İnformasiya təhlükəsizliyi (InfoSec) komandasının layihədə marağı yoxdur, çünki yeni bir internet səhifəsi yeni bir IP ünvan – banka daxil olmaq üçün yeni bir qapı deməkdir – bundan sonra onlar bu hissəni də qorumalıdır. Amma onların Gücü də yoxdur. Onlar istədilər deyə, Layihə dayanmayacaq, beləliklə, onlar "Monitor" qrupuna daxildir. Onlara sadəcə ara-ara, əsas nöqtələrdə məlumat verməliyik.

Hibrid layihələr

Layihə idarəetməsi lap əvvəldən yalnız ənənəvi üsulla davam edirdi, daha sonra Çevik idarəetmə üsulu yarandı, hansı ki, ənənəvi üsuldan istifadə edilərək yaradıldı. Məsələ burasındadır ki, çox layihələr hər iki üsulun sintezi ilə aparılır və bu Hibrid idarəetmə adlanır. Bu tez-tez İcra mərhələsində qarşılanan haldır. Yəni, layihə ənənəvi üsullarla başladılır, planlanır, lakin Agile-Çevik üsulla icra edilir. Bu hal, həmçinin, ənənvi üsuldan çevik idarəetməyə yeni-yeni transformasiya edən şirktələrdə də olur. Nümunə üçün, hazırda ölkəmizdə şirkətlərin böyük qismi layihələrini hybrid üsulla aparır.